

Jedynym celem badania jest zapobieganie wypadkom i incydentom lotniczym.

Komisja nie orzeka o winie i odpowiedzialności. Badanie jest niezależne i odrębne w stosunku do wszelkich postępowań sądowych lub administracyjnych.

Wykorzystywanie uchwały do celów innych niż zapobieganie wypadkom i incydentom lotniczym, może prowadzić do błędnych wniosków i interpretacji.

UCHWAŁA

Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych

z dnia 26 sierpnia 2024
w sprawie incydentu lotniczego

2020/2350

NUMER ZDARZENIA

Samolot, Tecnam P2006T, SP-MEL /
Samolot, Piper P34, SP-TUE

12 sierpnia 2020 r., TMA Łódź

Uchwała została wydana na podstawie informacji znanych Komisji w dniu jej podjęcia.

Uchwała przedstawia okoliczności zdarzenia lotniczego jego przyczyny, czynniki sprzyjające oraz zalecenia dotyczące bezpieczeństwa, jeżeli zostały wydane.

Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych
ul. Puławska 125, 02-707 Warszawa

Adres do korespondencji:
ul. Chałubińskiego 4/6
00-928 Warszawa

kontakt@pkbwl.gov.pl

Telefon alarmowy 24 h: +48 500 233 233

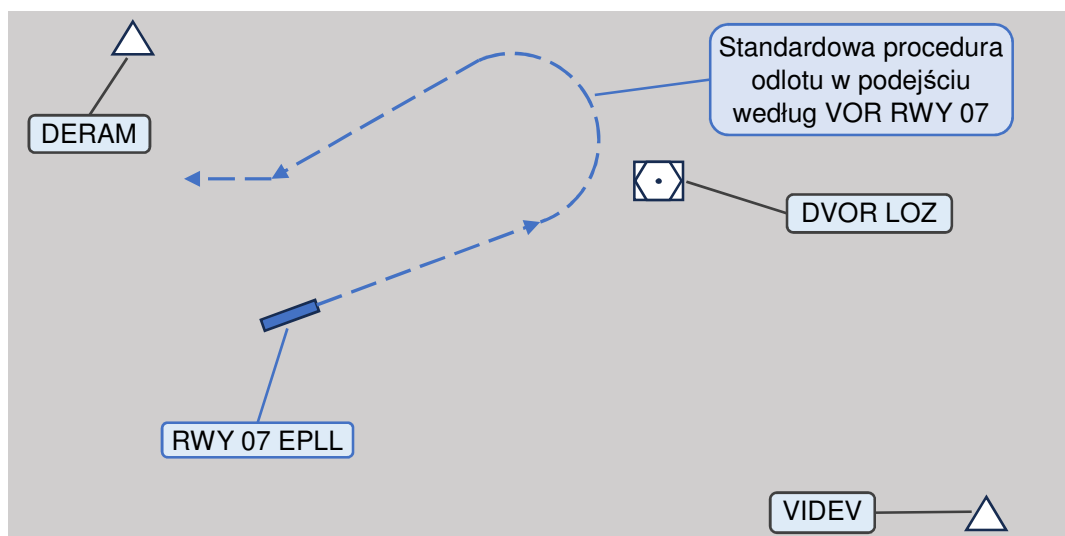
<https://www.pkbwl.gov.pl>

Po analizie dokumentów przedstawionych PKBWL, działając na podstawie art. 135 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. 2002 Nr 130 poz. 1112, z późn. zm.) oraz § 18 Rozporządzenia Ministra Transportu z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie wypadków i incydentów lotniczych (Dz.U. z 2007 r. Nr 35, poz. 225), Komisja uznała wyniki badań przedstawione w raporcie końcowym podmiotu prowadzącego badanie za wystarczające i podjęła decyzję o zakończeniu badania.

1. Przebieg i analiza zdarzenia

W dniu 12 sierpnia 2020 r. załoga samolotu Piper PA-34 o znakach rozpoznawczych SP-TUE (dalej nazywany „Piper”) wykonywała lot po trasie z lotniska Rzeszów (EPRJ) z zamiarem wykonania niskiego przelotu nad RWY¹ 07 lotniska Łódź (EPLL) i powrotu na lotnisko startu. Wlot samolotu Piper w przestrzeń TMA² Łódź nastąpił około godz. 09:00³. Samolot wykonywał standardowy dołot według wskazań przyrządów (STAR⁴ SOXER 1R).

W tym czasie, samolot Tecnam P2006T o znakach rozpoznawczych SP-MEL (dalej nazywany „Tecnam”), po starcie z RWY 07 lotniska EPLL, doleciał do DVOR⁵ LOZ i rozpoczął nad tym punktem oczekiwanie na wysokości 3000 ft⁶. DVOR LOZ znajduje się około 10 NM od lotniska, na kursie RWY 07.

Rys. 1. Szkic położenia lotniska EPLL i punktów nawigacyjnych [źródło: PAŻP]

¹ Droga startowa (ang. runway).

² Rejon kontrolowany lotniska (ang. terminal control area).

³ Czasy w uchwale wyrażono według LMT=UTC + 2 h.

⁴ Standardowy dołot według wskazań przyrządów (ang. standard instrument arrival).

⁵ Dopplerowska radiolatarnia ogólnokierunkowa VHF (ang. Doppler VHF omnidirectional radio range).

⁶ Wysokości w uchwale wyrażono według średniego poziomu morza (ang. AMSL, above mean sea level).

Krl⁷ TWR⁸ (kontroler) przekazał zezwolenie na podejście samolotu Piper, a następnie wydał instrukcję, którą załoga miała wykonać zarówno po niskim przelocie, jak i w przypadku nieudanego podejścia. Instrukcja obejmowała lot do punktu DERAM, wznoszenie do wysokości 4000 ft, lot przez punkty LOZ i VIDEV z wchodzeniem i utrzymywaniem FL⁹100. Załoga poprawnie powtórzyła instrukcję, ale po chwili poprosiła kontrolera o zezwolenie na lot po prostej do punktu VIDEV po niskim przelocie. Kontroler zabronił i udzielił informacji o ruchu IFR nad punktem LOZ na wysokości 3000 ft.

O godzinie 09:12 kontroler przekazał załodze samolotu Piper zezwolenie na niski przelot nad RWY 07. Po niskim przelocie załoga zgłosiła, że leci z kursem RWY 07 i wznosi się do wysokości 4000 ft. Kontroler natychmiast skorygował załogę powtarzając, że ma lecieć do punktu DEMAR i jeszcze raz podał informację o ruchu nad punktem LOZ. Załoga nadal wykonywała lot z kursem RWY 07 w kierunku kolizyjnym z samolotem Tecnam. Kontroler wydał polecenie wykonania natychmiastowego zakrętu w kierunku północnym. Dopiero po tej komendzie załoga samolotu Piper zmieniła kierunek lotu na niekolizyjny z samolotem Tecnam. Krl TWR przekazał załodze samolotu Tecnam informację o ruchu zasadniczym oraz polecenie odlotu w kierunku południowym. Załoga przekazała, że odlatuje od LOZ w kierunku północno wschodnim, co kontroler zaakceptował.

Gdy samolot Piper, lecąc z kursem RWY 07, znajdował się na wysokości 2700 ft, samolot Tecnam wykonywał lot w kierunku przeciwnym na wysokości 3000 ft. Gdy samoloty znajdowały się na wysokości 3000 ft były już na kursach rozbieżnych, a odległość pomiędzy nimi zwiększała się, co zakończyło sytuację kolizyjną. Najmniejsza odległość pozioma między samolotami wynosiła około 3-4 NM, gdy znajdowały się one na tej samej wysokości.

Gdy samolot Piper osiągnął wysokość 4000 ft, kontroler zezwolił załodze na lot po prostej do punktu VIDEV.

W czasie zdarzenia w TMA Łódź i CTR¹⁰ EPLL występowało średnie natężenie ruchu statków powietrznych, zwiększające się momentami do dużego. Ruch obejmował loty szybowcowe, loty treningowe samolotów według przepisów IFR i VFR oraz przeloty przez TMA. W TMA Łódź i CTR EPLL wyznaczono przestrzeń kontrolowaną klasy D. Kontroler zapewniał proceduralną kontrolę zbliżania. Warunki pogodowe pozwalały na bezpośrednią obserwację ruchu z TWR. Obserwacja wzrokowa jest podstawą kontroli ruchu lotniczego w TWR przy dobrej pogodzie i jedną z metod separacji w kontroli proceduralnej. Pomocą w monitorowaniu lotów obu samolotów był również wskaźnik radarowy zainstalowany w TWR.

---

⁷ Kontroler ruchu lotniczego.

⁸ Organ kontroli lotniska (ang. aerodrome control tower).

⁹ Poziom lotu (ang. flight level).

¹⁰ Strefa kontrolowana lotniska (ang. control zone).

Instrukcja wydana przez kontrolera załódze samolotu Piper, po niskim przelocie lub w przypadku nieudanego podejścia, była prawidłowa. Samoloty po niskim przelocie rozpoczynają zakręt na wysokości około 1500 ft, co zapewnia wystarczającą separację z ruchem oczekującym nad punktem LOZ na wysokości 3000 ft.

Kontrola proceduralna była prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wydawane przez kontrolera polecenia i instrukcje były prawidłowe, czytelne oraz potwierdzane przez pilotów. Korespondencja była wyraźna, a użyta frazeologia lotnicza prawidłowa.

Załoga samolotu Piper nie przekazała powodu niewykonania instrukcji odlotu i opóźnienia w wykonywaniu poleceń kontrolera.

2. Przyczyna zdarzenia

Niewykonanie przez załogę samolotu Piper instrukcji odlotu po wykonaniu niskiego przelotu nad RWY.

3. Czynniki sprzyjające zaistnieniu zdarzenia

Nie określono.

4. Komisja akceptuje następujące działania profilaktyczne zaproponowane przez podmiot badający

Nie sformułowano.

5. Ponadto Komisja określa następujące zalecenia dotyczące bezpieczeństwa

Nie sformułowano.

Nadzorujący badanie

.....
(podpis na oryginale)

Przewodniczący Komisji

.....
(podpis na oryginale)